

HET DORP WADDINXVEEN

UITGAVE VAN HET HISTORISCH GENOOTSCHAP WADDINXVEEN

PETER VAN DER LINDE, HUISARTS IN HART EN NIEREN

WADDINXVEEN OP DE PENNING, DE OPENING VAN DE COENECOOPBRUG

ERFGOED: OOK VOOR ONZE KINDEREN

ALBERT VAN OS WANDELT VERDER IN HET WADDINXVEEN VAN 1865

Vrienden van het Historisch Genootschap Waddinxveen

Tandheelkundig Centrum Wij
in Waddinxveen

Visser en Wiltman
ARCHITECTEN

V van vliet bedrijven

HEEMSKERK
INSTALLATIETECHNIEK

VAN DER MEULEN
KOCK & UBACHS
NOTARISSEN

van der linde
VOOR WONEN EN SLAPEN
www.vanderlinde-waddinxveen.nl

COLOFON

Historisch Genootschap Waddinxveen

Bestuur

Voorzitter:
L. de Jong
voorzitter@hgwaddinxveen.nl
Secretaris:
P. Benders-Los
Overtoom 25
2741 MS Waddinxveen
secretaris@hgwaddinxveen.nl
Penningmeester:
A.G.M. Weijermars
Noordeinde 144
2742 WH Waddinxveen
penningmeester@hgwaddinxveen.nl

Bankrelatie

Rabobank Waddinxveen
NL72RABO0366801155

Website

www.hgwaddinxveen.nl

Kamer van Koophandel

Nr. 40465737

Ereleden

H. Smid
H.H. Brinks-Offers
C.J.Th. de Jong-Steenland

Het Dorp Waddinxveen

'Het dorp Waddinxveen' is een uitgave van het Historisch Genootschap Waddinxveen, opgericht 20 april 1993.

Redactie

PK. Smit, C. Verlooi, D.J. Thuis,
A.G.M. Weijermars
smitpk@xs4all.nl

Losse nummers € 5,00

Vormgeving

Artbusiness

Drukwerk

De Groot Drukkerij

Verspreiding

L. de Jong,
Heuvelhof 26
2742 AW Waddinxveen
telefoon 0182-610227

ISSN nummer

0929-3051

Oplage

600 stuks

Afbeelding voorzijde:

De doktersvilla aan de Kerkweg.

INHOUD

- 5** Peter van der Linde
Huisarts in hart en nieren
- 11** Waddinxveen op de penning
De opening van de Coenecoopbrug
- 13** Erfgoed: ook voor onze kinderen
- 15** Albert van Os wandelt verder
in het Waddinxveen van 1865

Redactioneel

In de vorige editie hebt u kunnen lezen over de bevrijding van Waddinxveen in 1945. Waddinxveen heeft toen niet de mogelijkheid gehad de bevrijders groots te verwelkomen. Ze lieten Waddinxveen kennelijk rechts liggen. Toch moeten er destijds Canadezen Waddinxveen zijn binnengekomen. Dat vertelt ene A.J. Sonderman in een verhaal dat hij in maart 2005 het gemeentebestuur aanbood en dat nu in het archief ligt. In de hongerwinter was hij vanuit Den Haag naar Groningen gelopen en op de terugreis het laatste stuk met de Canadese bevrijders meegereisd.

Juchende Waddinxveeners langs de rijksweg 12 verleidden enkele Canadezen naar Waddinxveen te komen. Dat deden ze graag. 's Avonds vierden ze feest in het plaatselijke hoofdkwartier van de bezetter, de Beukenhof. Ik had graag de gelegenheid gehad dit verhaal voor te leggen aan Dick Smith, een dorpsgenoot die veel kon vertellen over Waddinxveen in oorlogstijd, maar die helaas eerder dit jaar overleed.

Deze editie begint met een verhaal over de huisarts Peter van der Linde, opgetekend door Aleid Abels. Gerard Breugem besteedt in de tweede bijdrage aandacht aan de opening van de Coenecoopbrug in 1987 en de munten die voor deze gelegenheid zijn geslagen.

Waddinxveense geschiedenis voor de basisschool vormt het onderwerp van de derde bijdrage. In opdracht van stichting Vonk zijn verscheidene erfgoedlessen ontwikkeld. Die worden op **1 oktober** in De Kroon gepresenteerd.

De laatste bijdrage is van Cees Verlooi, die ons verder meeneemt met de wandeling van Albert van Os. Deze keer zijn het deel van Waddinxveen ten westen van de Gouwe en de Zuidkade aan de beurt.

De redactie wenst u veel leesplezier

DE ROMPH
Opticiens

Brillen · Lenzen · Oogzorg

Koningin Wilhelminaplein 2, Waddinxveen
www.deromphopticiens.nl

WEGENS SUCCES VERLENGD!
DE GOUDEN INRUILWEKEN!

BRENG UW GOUD, KOM EN RUIL OM

EEN ZEER HOGE INRUIL VAN CIRCA
€ 26,- PER GRAM 14 KARAAT GOUD*.

Tijd voor iets nieuws? Ruil uw oud goud in voor flinke korting op een prachtig nieuw sieraad of horloge (of voor een cadeaucheque). Of, kies voor een unieke occasion. De goudprijs is gestegen en wij geven daarom ca. € 26,- per gram voor 14 karaat goud*. Breng en verzilver uw goud, in al onze filialen**.

WADDINXVEEN - GOUNDFLEIN 48, 27141 WVN, TEL. (0)182 61 70 48

ROTTERDAM (OMROEP HESSELAARS 3, 3069EA, TEL. (0)10 421 55 03

BOSKOOP, KONINGINWEG 4, 2771DN, TEL. (0)172 214 076

UW VERTROUWDE
JUWELIER

WWW.ROBERTDENHAAG.NL

AL SINDS 1951 HET VERTROUWDE ADRES VOOR WADDINXVEEN.

Wat altijd gebleven is, is het karakter van een familiebedrijf met sterke binding met de wortels van het bedrijf. Die wortels liggen in Waddinxveen en daar is Boonstoppel trots op.

BOONSTOPPEL JR
WADDINXVEEN

Oranjelaan 21 Waddinxveen, Tel: 0182 62 21 33
mitsubishiwaddinxveen@boonstoppel.nl
www.boonstoppel.nl

Aleid Abels

Huisartsen vormen sinds jaar en dag de onmisbare poort naar de gezondheidszorg, maar de dorpsdokter van weleer bestaat niet meer. Het verhaal van Peter van de Linde schetst een beeld van de ontwikkeling van de huisartsenzorg.

Peter van der Linde

Huisarts in hart en nieren

Peter van der Linde. Bron: Aleid Abels.

In Oranjelaan 14 begon het.
Bron: Aleid Abels.

De vader van Peter van der Linde, Piet (1910), was afkomstig uit Bleiswijk. Hij trouwde op 31 oktober 1935 met Dina Christina Lammers (1907) uit Zoetermeer. Het paar kreeg drie kinderen: Janneke (1936), Jaap (1939) en Peter (3 maart 1946). Piet van der Linde zag als kind de huisarts in een rijtuig naar de patiënten gereden worden. Dat leek hem wel wat. Hij begon op eigen kosten de studie medicijnen en verdiende het geld daarvoor met verschillende baantjes. De studiebeurs bestond nog niet. In 1935 begon Van der Linde sr. zijn praktijk als vrijgevestigde huisarts vanuit Oranjelaan 14 te Waddinxveen. In de gang hing één telefoon voor praktijk en privé. De spreekkamer was in de voorkamer, de wachtkamer boven. In het begin had hij

het nog niet zo druk maar deed wel alsof door met zijn dokterstas achterop door het dorp te fietsen. Zijn vrouw deed vanaf 1935 tot 1970 de apotheek. Er werden ook onderzoeken gedaan, zoals zwangerschapstesten, het meten van bloedbezinking en urineonderzoek (op suiker en eiwit). Bij dat laatste werd een brander gebruikt, maar je moest niet te lang over het onderzoek doen, want dan kon de zaak exploderen.

Oorlogstijd

In 1944 had boerenarbeider Koster aan het Noordeinde de door de bezetter op zijn erf gegraven schuttersputten verwaarloosd. De Duitsers waren daar zo kwaad over dat zij Koster bijna

dood mepten. Vader Van der Linde werd erbij geroepen, verleende medische bijstand en hielp Koster vervolgens onderduiken in de buurt van Rotterdam. Verstopt in een aardappelzak werd hij op een kar geladen. Omdat de Duitsers vermoedden dat de dokter meer wist van de verdwijning van Koster, werd Van der Linde uiteindelijk in Rotterdam opgesloten en scherp ondervraagd over de verblijfplaats van Koster. Maar Van der Linde gaf geen krimp en beriep zich op het medisch beroepsgeheim. Hij vroeg de commandant of die de eed van trouw aan Hitler die hij had afgelegd, zou schenden? "Nein!", was het antwoord, waarop Van der Linde zei onder géén beding zijn eed van Hippocrates te zullen breken. Dat gaf de doorslag. Hij werd weliswaar vrijgelaten maar was toen hij het gebouw verliet doodsbang dat hij - net als veel anderen - zogenaamd op de vlucht zou worden neergeschoten. Hij begaf zich vervolgens naar een hoogleraar (Van Ruyven) in Rotterdam bij wie hij gestudeerd had en vertelde wie hij was. Van Ruyven hielp hem terug te keren naar Waddinxveen.¹ De apotheek aan huis had een belangrijk voordeel in die tijd. Met de voorraad alcohol maakte mevrouw Van der Linde drankjes voor de boeren in ruil voor graan en boter. Die werden dan verstopt onder de instrumenten in de verlostas met dubbele bodem. Vader Van der Linde was een boom van een kerel en niet gauw bang.

Vader Piet van der Linde voor de gezamenlijke praktijk.

Opnieuw beginnen

Na de oorlog moest het normale leven van het

doktersgezin weer worden opgepakt. In 1953 verhuisde het naar een prachtige, witgepleisterde villa aan Kerkweg 214. Een witte brug over de Kerkwegslot gaf toegang tot het huis en de ruime tuin. Rechts van de voordeur (met het medicijnkastje) was de voorkamer. Na een verbouwing was links het praktijkgedeelte met de spreekkamer, apotheek en wachtkamer.

In september 1970 verhuisde de praktijk naar Souburghlaan 15. Daar begon Van der Linde sr. in een nieuw praktijkpand (16 x 8 m) met twee spreekkamers, een wachtkamer, een assistentenkamer en een behandelkamer.

Zijn oudste zoon Jaap werkte drie maanden mee tot zijn broer Peter in de praktijk kwam. Apotheker Van Doorn nam in 1970 de apotheek over² want beginnende huisartsen mochten geen apotheek aan huis meer hebben.

Peter

Peter Jan Evert van der Linde werd een jaar na de bevrijding geboren. In zijn jeugd leverden de winkeliers die patiënt van zijn vader waren, via een rouleersysteem aan het doktersgezin maar kruidenier Van Eeuwen (Zuidkade) had het alleenrecht. Hij kwam aan huis, net als de bakker en melkboer Van Leeuwen, die losse melk ventte uit een melkbus die op zijn houten kar stond. Achterop was een plank waarop Van der Linde jr. als jongetje stiekem meeliftte naar huis. Zijn moeder stuurde hem wel eens met een gebraden rosbief naar de slagerij om deze tot dunne plakjes te laten snijden. Een doktersvrouw had soms een streepje voor in die tijd. Peter bezocht de openbare school B (huidige Theo Thijssenschool) tot klas vier. Daarna ging hij met een groepje van zes á zeven leerlingen, onder wie kinderen van Kraneveld (directeur Openbare Werken), Helleman (huisarts), Kempkes en Kwaak naar een lagere school aan de Karnemelksloot in Gouda omdat het basisonderwijs in het dorp geen goede aansluiting bood op het vervolgonderwijs. Hij haalde zijn diploma hbs-b aan de Rijks-HBS aan de Burgemeester Martensingel te Gouda (voorloper van de Leo Vromanschool). Geïnspireerd door zijn vader ging hij geneeskunde studeren in Leiden. Ook zijn zus en broer traden in de voetsporen van hun vader en kozen een medisch beroep: Janneke werd al jong hoofd van het klinisch chemisch laboratorium van het SAZU (Stads en Academisch Ziekenhuis te Utrecht), Jaap werd chirurg.

Al toen hij de middelbare school bezocht had Van der Linde jr. gezeild bij de Goudse roei- en zeilver-

¹ Zie ook Hans Geel, *Het dorp Waddinxveen in de oorlog 1940-1945, Burger boek en kantoor b.v 2015*

² Aleid Abels, *De eerste apotheek van Waddinxveen, Het dorp Waddinxveen, jaargang 28, editie 3, september 2020*

In deze villa, hier nog met de Kerkwegsloot ervoor, werd in 1953 de praktijk gevestigd.

eniging. In Leiden roeide hij bij studentenvereniging Njord, in de achten. Het team werd in 1965 kampioen van Nederland en won de Koninklijke-Holland Beker. Na meer dan twee jaar coschappen in het ziekenhuis volgden alle examens in één week met als resultaat dat hij op vrijdag 25 september 1970, in aanwezigheid van de hele familie, zijn bul in ontvangst kon nemen. Een dag later trouwde hij met Barbara Brigitte Bauer (Tinkie), die hij in 1965 na een roeiwedstrijd op de Amstel in Amsterdam had leren kennen.

De praktijk

De specialisatie tot huisarts bestond toen nog niet, daardoor kon hij direct aan de slag in de praktijk van zijn vader. Hun samenwerking duurde van 1970 tot 1980, het jaar dat vader Piet van der Linde 45 jaar huisarts was en op 70-jarige leeftijd afscheid nam.

Zijn zoon ging toen met huisarts B. Glaser samenwerken. Mevrouw Van der Linde gaf eerst les op de openbare kleuterschool *Pinkelotje* aan de Huygenslaan maar werkte toen haar man als huisarts begon mee in de praktijk. Zij regelde de opleiding en begeleiding van de assistentes, de administratie, de inkoop, de controle op de hygiëne in de praktijkruimte en de telefoondienst 's avonds. Later kwamen er professionele assistentes met een mbo-diploma. Die konden ook veel verrichtingen doen zoals suiker en bloeddruk meten en audiogrammen en ecg's maken. Deze laatste zijn bedoeld om hartproblemen op te sporen.

De praktijk telde vóór de samenwerking met zijn zoon Peter 4600 patiënten. Daardoor was een tweede huisarts noodzakelijk, ook al door de grote afstanden. Van der Linde sr. nam alle patiënten

aan, zelfs uit Reeuwijk-Dorp (waar geen huisarts was) en de randen van Zevenhuizen, Moordrecht en Moerkapelle. In de duo praktijk groeide het aantal patiënten nog flink. Bovendien werden destijds ook de bevallingen door de huisarts gedaan en die waren vaak 's nachts.

Toen Van der Linde jr. in de praktijk begon, waren de patiënten afkomstig van alle gezindten. Zelfs toen vanaf de kansel duidelijk werd gemaakt dat er ook een katholieke huisarts was, bleven de rooms-katholieke patiënten gewoon bij hun oude dokter. Families waren van generatie op generatie patiënt bij dezelfde praktijk en hadden een persoonlijke band met de huisarts. Door de tegenwoordige groepspraktijken is de binding met de huisarts afgenomen.

Huisarts zijn

De eerste werkdag van Peter van der Linde begon op oudejaarsdag 1970. 's Avonds had hij meteen dienst. Een patiënt van dokter De Geus beviel en Van der Linde jr. mocht de 19.000e inwoner van Waddinxveen halen. Hij was erg verrast toen deze hem tijdens zijn afscheidsreceptie in 2004 de hand kwam drukken.

Van der Linde jr. moest naast zijn eigen diensten ook die van zijn vader doen, dus vrij had hij niet veel. Gelukkig liet zijn gezondheid dat toe, maar het beroep van de huisarts had wel grote invloed op de thuissituatie.

Dokter Van der Linde jr. hield tweemaal per dag spreekuur. Rond het middaguur reed hij visites, gaf daarna de recepten door aan de assistentes en in de namiddag waren er opnieuw de visites. Ouderen bezocht hij zoveel mogelijk al vóór er klachten waren.

Dokter en mevrouw
Van der Linde met assistentes.
Bron: Familiearchief.

Aanvankelijk verrichtte hij nog veel praktische handelingen zelf, zoals zwangerschapstesten, oren doorprikken bij middenoorontsteking, kleine chirurgische ingrepen, hechten, bloedonderzoek, urineonderzoek (diabetes en blaasontsteking) en verloskunde. In het eerste jaar deed hij 104 bevallingen, later werden dat er minder. Er kwamen vroedvrouwen (verloskundigen) zoals mevrouw Vos en wanneer er in het dorp een vroedvrouw was, vergoedde de verzekering de bevalling geleid door de huisarts niet. Toch verkozen nog veel mensen hem vanwege zijn ervaring.

'De pil' leidde ertoe dat het aantal geboortes in de zestiger jaren afnam en dat vrouwen hun eigen positie in de maatschappij opeisten. Zo hield de vrouwenbeweging Dolle Mina's op 14 maart 1970, de tijd dat Van der Linde jr. afstudeerde, de actie *Baas in eigen buik*. In het begin moest de huisarts nog vaak pilcontroles uitvoeren, maar toen de samenstelling van de pil veranderde, hoefde dat niet meer. Van der Linde jr. stopte met bevallingen toen andere huisartsen tijdens hun weekenddiensten geen bevallingen meer voor hem deden. Hij leidde in totaal 520 bevallingen. Enkele daarvan staan hem nog helder voor de geest. In 1992 beviel een patiënte op de keukenvloer, ze was wat dik gebleven na haar tweede kind en wist niet dat ze opnieuw zwanger was! En hij deed eens op één dag vier bevallingen met tussendoor nog een spreekuur.

Naast zijn drukke werkzaamheden als huisarts leidde Van der Linde ongeveer 25 huisartsen op voor de Universiteit Leiden.

Samenwerking

Op donderdag bezocht hij patiënten in het ziekenhuis en volgde daarna de artsen cursus, gegeven door de specialisten. Bij toerbeurt bleef één van de Waddinxveense huisartsen in het dorp voor spoedgevallen, waaronder de hulp bij verkeersongelukken.

Zo was de verkeerssituatie bij de smalle oude brug in de rijksweg, nu Coenecoopbrug, levensgevaarlijk. Er gebeurden daar vaak ernstige ongelukken. Iets verder, langs de A20, stond een boerderijtje van Van der Bas. Deze boer moest de rijksweg oversteken om bij zijn land te kunnen komen. Dat moest wel fout gaan! Ook op de Henegouwerweg waren er regelmatig ernstige ongelukken. Eens verdronken er in de Gouwe zes jonge mensen. En een rooms-katholieke geestelijke die met zijn auto te water raakte, kon zich gelukkig zelf redden door met toeg en al met grote slagen naar de kant te zwemmen.

De eerste gezamenlijk georganiseerde weekenddiensten begonnen in de jaren zestig van de vorige eeuw, toen Waddinxveen drie huisartsen had: Van der Linde sr., Hemminga sr. en Helleman. Een dienst duurde van zaterdagmiddag 12.00 uur tot zondagavond 20.00 uur. Toen De Geus, Siemons, Blom, Hemminga jr. en Van der Linde jr. erbij kwamen, hoefden de individuele huisartsen minder weekenddiensten te draaien. Later werd Waddinxveen zo groot, dat de weekenddienst door twee huisartsen tegelijk werd gedaan. De huisartsen (toen Alberts, Vreeken, Van der Linde/Glaser, Siemons/Van Heel, Voskamp, Hemminga jr. en de

eerste vrouwelijke huisarts Wilms) waren ingedeeld in twee groepen. Van elke groep had er één dienst en een ander achterwacht. Nog weer later werd de weekenddienst ook in tweeën gedeeld in een dienst van vrijdag 17.00 tot zaterdag 24.00 en een dienst van zaterdag 24.00 tot maandagochtend 8.00 uur. De avonddienst deed de huisarts tot in de jaren tachtig eerst nog zelf. Daarna veranderde dat: bij de komst van een nieuwe huisarts of apotheek werden de werktijden steeds aangepast.

Besmettelijke ziektes

Eind jaren zeventig van de vorige eeuw heerste er polio in Nederland maar niet iedereen wilde zich zomaar laten vaccineren. Dan was het wel eens nodig dat Van der Linde jr., net als zijn vader groot en breed, zijn overtuigingskracht inzette. De overheid verkeerde aanvankelijk in de veronderstelling dat mensen die vóór 1936 geboren waren, geen polio konden krijgen en verkondigde dat via de radio. Maar dat bleek onjuist. Een boer (geboren voor 1936) waarvan de kinderen op de Driestar zaten en diarree hadden gehad, meldde zich zwaar ziek bij Van der Linde jr. Deze liet hem op verdenking van polio in het ziekenhuis opnemen. De patiënt bleek inderdaad besmet en hield er een lam been aan over. Van der Linde vroeg daarom belet bij burgemeester Smallenbroek. Die hoorde immers de autoriteiten een besmettelijke ziekte als polio te melden.

Veel mensen wilden het poliovaccin wél graag hebben. Op een dag zouden er suikerklontjes met poliovaccin uitgedeeld worden. Tegen twee uur in de middag stond er een rij van zeker driehonderd mensen bij het consultatiebureau in de Stationsstraat, tot er een harde donderslag klonk om één minuut voor twee en... driekwart plotsklaps wegrende!

In de oorlog was er een uitbraak van difterie, een dodelijke ziekte die mensen laat stikken. In de praktijk van Van der Linde sr. stierven op één dag twee kinderen uit één gezin. Tegenwoordig kennen we een rijksvaccinatieprogramma waardoor de gevaren van epidemieën zijn vergeten... tot corona uitbrak.

Na de praktijk

In 1994 werd de praktijk gesplitst en ging Van der Linde jr. alleen verder. In 1995 kreeg hij een licht herseninfarct. Met het nieuwe zorgstelsel van minister Hoogervorst dat in die tijd werd ingevoerd, kon hij zich niet verenigen, reden om zijn praktijk te beëindigen, in 2004. Zijn afscheidsreceptie duurde van 13.30 tot 19.30 uur. Ongeveer tweeduizend dankbare patiënten, die hij allemaal van naam kende, kwamen afscheid nemen.

Na zijn pensioen nam Van der Linde vaak waar in de hele Krimpenerwaard. Ook deed hij veel diensten voor de huisartsenposten (HAP) in Gouda

(drie nachten per week) en in Capelle aan den IJssel. Zijn organisatietalent gebruikte hij bij de nascholing van huisartsen. Hij was voorzitter en maakte de programma's. Hij benaderde daarvoor specialisten uit het Erasmusziekenhuis, de Goudse ziekenhuizen en het IJssellandziekenhuis. Het belang van een goed gesprek bij ernstige ziektes, preventie bij erfelijke ziektes en de evaluatie van operaties kregen een plek in het programma. De huisartsen leerden ook veel van elkaar.

Hij organiseerde daarnaast om de vier tot zes weken farmacotherapeutisch overleg met de Waddinxveense huisartsen en de bevoegde apothekers Van den Dries en Van Dijk. Op de agenda stond onder meer de vraag wat zinnige behandelingen waren en onderzoek bij bepaalde ziektes. Naar zijn opvatting is vanaf 2000, mede door ingrijpen van de overheid, de kwaliteit van de zorg

Een blik op de Kerkweg toen daar nog meerdere villa's stonden.

Verval

Aan de Kerkweg stonden aanvankelijk vijf statige huizen. Naast het pand van Van der Linde stond de woning van Dirk Verheul, de baas van het Waddinxveense carrosseriebedrijf. Daarnaast stonden achtereenvolgens de hervormde pastorie, het pand van dierenarts Jan Slager en ten slotte de woning van dokter Helleman (later van A. P. C. Rehorst).

Omdat ING wilde uitbreiden kocht deze bank het huis van Verheul en wilde ook een deel van het perceel van Van der Linde sr. kopen. Maar die wilde alleen alles in één koop van de hand doen.

De ING had vergunning voor de bouw van een groter pand, maar de dag voor de overdracht trok het toenmalige gemeentebestuur deze in en ontbood de makelaar van Van der Linde jr. met de boodschap dat de kopende partij de gemeente niet in de weg diende te zitten vanwege plannen voor een nieuw winkelcentrum. De prachtige villa werd na het overlijden van Van der Linde sr (1991) wel verkocht. Het pand werd nog alleen anti-kraak bewoond, verviel en werd in 2013 ondanks protest van veel Waddinxveners afgebroken. Een zelfde lot trof eerder de panden van Verheul en Helleman.

verminderd. Zakelijkheid, protocollen en kostenbeheersing spelen een te grote rol. Daarnaast willen farmaceuten vooral geld verdienen met medicijnen en financieren ze daarom vaak het wetenschappelijk onderzoek waaraan de staat zo min mogelijk geld wil uitgeven.

Sociale activiteiten.

Van der Linde jr. gaf samen met zijn collega's EHBO-cursussen en bij de jaarlijkse wielervedstrijd op tweede paasdag waren zij aanwezig om zelf EHBO te verlenen. In de tijd dat er nog kerosine werd vervoerd over de Gouwe werden de huisartsen betrokken bij de ontwikkeling van de rampenplannen die de gemeente moest maken en onderhouden. Van der Linde jr. was verder als (onbezoldigd) medicus aanwezig bij de zwemvalidatie voor ouderen en gehandicapten in extra verwarmd zwemwater. Hij is ook eens mee geweest met de *Henry Dunant* van het Rode Kruis.

Buiten zijn vakgebied overlegde hij met de gemeente onder meer over aanpassing van woningen voor gehandicapten aan de Peter Zuidlaan. Ook was hij vertrouwenspersoon binnen de gemeente. Voor de organisatie Wereldkinderen, die zich bezighoudt met interlandelijke adoptie, spande hij zich in baby's uit Korea, die soms bij een kindertehuis te vondeling waren gelegd, naar Schiphol te begeleiden, naar hun nieuwe ouders. Zijn medische achtergrond bleek van levensbelang bij de eerste keer dat Peter van der Linde meeging. Er was een heel zieke baby bij die hij van Bahrein tot Londen beademde. Het meisje overleefde ternauwernood de vlucht. Wereldkinderen is een van de betrouwbaarste, officiële door de staat geregelde bureaus voor interlandelijke adoptie. Alle kinderen kunnen later al hun gegevens terugvinden. Helaas heeft minister Dekker de interlandelijke adopties plotseling opgeschort.

Parijs-Waddinxveen

Als wielrenner deed Van der Linde in 1977 mee aan de 530 km lange fietstocht Parijs-Waddinxveen. Daarmee werd f 20.000 opgehaald voor de *Gouwebloem*. Er deden twaalf renners mee en organisatoren Niek de Rooy en Wim den Ouden. Voorop reed schilder Jacques Hogendoorn met in de auto ploegleider Teun Bron. Daarna volgden auto's met EHBO, proviand en een fietsenmaker (gesponsord door Frans Versluis). Er was vooraf veel getraind. Zo reden ze op zondag naar Arnhem en dan via Apeldoorn en Harderwijk terug naar Waddinxveen.

Het bedrijfsleven sponsorde de hemden (Bakker), de treinreis naar Parijs (Rehorst) en het hotel. De ambassadeur was aanwezig bij de start om twaalf uur bij de *Arc de Triomphe*. Het gezelschap verliet Parijs onder politiebegeleiding. Tourwinnaar Jan Janssen fietste mee vanaf Zundert. Er was ook een

De gladiatoren van de fietstocht Parijs-Waddinxveen 1977

- 1 Ruud van Eijk (inmiddels overleden)
- 2 Peter van der Linde
- 3 fietsenmaker Frans Versluis (inmiddels overleden)
- 4 Jan Smit
- 5 Dick den Adel
- 6 Frans Jansen
- 7 Dick Bincken
- 8 Gejo Steenland
- 9 Kees Kleefman
- 10 Arie van der Laan
- 11 organisator Niek de Rooy
- 12 organisator Wim den Ouden

Overige deelnemers

Schilder Jacques Hogendoorn
Ploegleider Teun Bron
Rien Boon (mecanicien)
Nel de Rooy (proviand)
Dick Lustig (bezemwagen)
Dick Russcher (fysio/masseur)
Tinkie van der Linden, vrouw van Peter (filmopnames)
Nel den Ouden (proviand)

reclamekaravaan.

Het was knap georganiseerd. Binnen twintig uur waren ze al terug. Het onthaal bij de Hefbrug op 27 augustus door duizenden plaatsgenoten en muziekkorps *Concordia* was formidabel.

Gestopt

In 2016 beëindigde hij zijn activiteiten als arts, net als zijn vader op zijn 70e jaar.

Peter van der Linde genoot van zijn vak en van de mensen. Hij stond altijd klaar voor zijn patiënten zonder onderscheid des persoons en heeft gedaan wat hij hun beloofde. Hij hield van zijn veelzijdige werk en verbond er zijn ziel en zaligheid aan. Het vak paste hem als een jas. <

G.T. Breugem

Waddinxveen had heel lang maar één lokale oeververbinding over de Gouwe, vanaf 1936 in de vorm van een hefbrug. De aanleg van het Gouwe-aquaduct bood de mogelijkheid van de oude A12-brug een tweede, lokale oeververbinding te maken. Ter gelegenheid van de opening in 1987 werd een penning geslagen.

Waddinxveen op de penning

De opening van de Coenecoopbrug

Luchtopname van Rijksweg 12
Den Haag - Duitsland.
Brug Gouwe bij Gouda en half
klaverblad Gouda in aanleg
18-09-1937.
Bron: Nationaal archief.

In de vorige eeuw kwam er steeds meer en zwaarder autoverkeer. Onderhoud, verbetering en uitbreiding van het wegennet werden daardoor noodzakelijk. Inkomsten uit wegenbelasting, de daarvoor noodzakelijke wet werd in 1926 aangenomen¹, moesten zorgen voor de financiële dekking. Vrij snel hierna, in 1927, is het Rijkswegenplan² vastgesteld (gewijzigd in 1932³). In dat plan was onder meer de verbinding Den Haag-Gouda-Utrecht opgenomen (tegenwoordig een deel van de A12). Op basis van de onteigeningswet uit 1931 konden de benodigde gronden worden verworven voor onder meer de overbrugging van de Gouwe⁴ met een basculebrug⁵. Om het oponthoud voor het autoverkeer zoveel mogelijk te beperken, werd

de brug zó hoog aangelegd dat hij maar weinig geopend hoefde te worden, althans dat dacht men toen. De feestelijke opening was op 9 juni 1938. Lintjes werden doorgeknipt en mooie woorden gesproken door genodigden. De burgemeester Troost van Waddinxveen kon er om gezondheidsredenen niet bij zijn.

Aquaduct

De schepen werden in de loop der tijd groter zodat de doorvaarhoogte vaker onvoldoende bleek en de Gouwebrug steeds meer open moest. Daar kwam bij dat de weg drukker werd. In 1955 bedroeg het werkdag-gemiddelde op de Gouwebrug in één richting nog 11.800 motorvoertuigen, in 1965 was dit al opgelopen tot 30.500. De Gouwebrug werd op die manier de flessenhals van de A12.

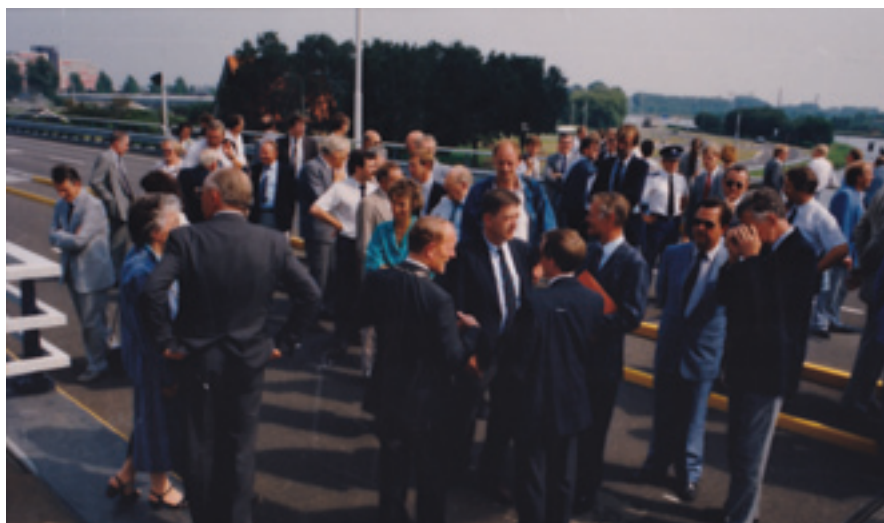
¹ Besluit van 30 december 1926, gepubliceerd in staatsblad nr. 464

² Besluit van 4 juni 1927, gepubliceerd in staatsblad 169

³ Besluit van 6 oktober 1930, gepubliceerd in staatsblad 393

⁴ Besluit van 9 juli 1931, gepubliceerd in staatsblad 293

⁵ Een basculebrug is een beweegbare brug waarvan het brugdek open en dicht gaat door draaiing om een horizontale as haaks op de rijrichting en evenwijdig met het wegdek van de brug. De brug is uitgevoerd als een bascule met aan de ene kant van het draaipunt het brugdek en aan de andere kant het contragewicht (Wikipedia).

Opening nieuwe Gouwebrug
15 juli 1987

Dat kon zo niet doorgaan, daarom werden er plannen gemaakt voor de verbreding van de A12 tussen Gouda en Woerden naar twee keer vier rijstroken en de aanleg van een aquaduct onder de Gouwe. De Gouwebrug zou daarna zijn functie verliezen en worden afgebroken. Deze brug over de drukbevaren waterweg was immers een obstakel gebleken die dag en nacht moest worden bediend en veelvuldig onderhoud vereiste.

Regionaal verkeer

De betrokken regionale gemeentes drongen er echter bij de provincie en het rijk op aan de brug voor regionale ontsluiting te behouden. Daarin kon het aquaduct immers niet voorzien. Hun inspanningen werden in 1974 beloond met de toezegging dat de Gouwebrug kon blijven bestaan. De provincie zou het merendeel van de kosten voor de reconstructie voor haar rekening nemen, een deel moest door de belanghebbende regionale gemeentes worden betaald. Zo moest Waddinxveen f 105.000 bijgedragen. Rijkswaterstaat zou het

beheer van de brug overdragen aan de provincie Zuid-Holland.

De Gouwebrug werd in oktober 1981 voor autoverkeer afgesloten en kon daarna worden gebruikt door (brom)fietsers en voetvaarders. De voorbereidingen voor de reconstructie begonnen in 1984 en bestonden in de aanleg van de toe- en afritten en het aanpassen en vernieuwen van de oude brug. Op voorstel van de gemeenten Waddinxveen en Moordrecht werd de gereconstrueerde brug *Coenecoopbrug* genoemd. De totale kosten van de reconstructie bedroegen circa negen miljoen gulden.

Opening

Op 15 juli 1987 werd de Coenecoopbrug officieus in gebruik genomen. Er reed een colonne van zes vrachtwagens van stichting Meubelstad Waddinxveen onder aanvoering van een bus (lijn 187) van N.V. Verenigd Streekvervoer Westnederland over de brug. De officiële opening vond een maand later plaats. "Wat vroeger een 'brug der zuchten' was, moet nu verlichting voor het verkeer brengen", filosofeerde burgemeester C.M. (Cees) Van der Linden tijdens zijn toespraak.

Ter ere van de opening van de Coenecoopbrug is op initiatief van T.W. (Teus) Verweij een penning geslagen bij 's Rijksmunt te Utrecht. Met deze uitgave wilde Verweij het belang onderstrepen van de vernieuwde brug voor de regio. De penning is in twee versies vervaardigd en is vanaf de officiële opening verkrijgbaar geweest bij Waddinxveense juweliers Den Haag en Spruytenburg.

Bij de aankondiging werd gezegd en geschreven dat er 250 penningen van zilver en 500 penningen van tombak zouden worden geslagen. Uit een overzicht van J. (Hans) Verbaan, Verweij's toenmalige accountmanager van 's Rijksmunt, blijken dat echter 100 zilveren en 150 tombak zijn geleverd. <

Kenmerken uitgegeven munten	Zilveren uitvoering	Tombak uitvoering
Diameter	38,0	38,0
Dikte	2,3	2,6
Gewicht	25,0	21,75
Materiaal	Zilver (925/1000)	Tombak
Nieuwprijs per stuk	F 75,00	F 30,00
Oplage (aantal stuks)	100	150

Op 1 maart 1987 is de Waarborgwet (gewijzigd in 1997 en 2020) van kracht geworden. Deze wet heeft onder meer tot doel consumenten te behoeden voor falsificaties. In deze wet is geregeld dat van edelmetalen voorwerpen door een aangewezen instelling onder (politieke) verantwoordelijkheid van de minister van Economische Zaken en Klimaat het aangegeven gehalte wordt gecontroleerd en middels keurtekens gegarandeerd. Op grond van art. 5 en 6 van de Waarborgwet en art. 5 van de Waarborgregeling waren penningen tot 1 maart 1988 van waarborging (onderzoek en stempeling) vrijgesteld. Daarom ontbreekt het waarborgteken op de zilveren uitvoering van de penning.

Bronnen

Naast de genoemde publicaties in de staatsbladen zijn bij het schrijven van dit artikel diverse publicaties uit de Goudsche Courant, het Leidsche Dagblad, het Reformatorisch Dagblad en Weekblad voor Waddinxveen uit de periode 1938-1987 geraadpleegd.

In opdracht van **Stichting Vonk** zijn er lessen erfgoed ontwikkeld voor de leerlingen van het primair onderwijs in Waddinxveen. Dat kan natuurlijk niet zonder de inbreng van het **Historisch Genootschap Waddinxveen**, dat een schat aan informatie te bieden heeft. Niet alleen in de opslag, maar zeker ook in de parate kennis van leden, die daar smakelijk over kunnen vertellen.

Erfgoed: ook voor onze kinderen

Blik op de Gouwe in noordelijke richting met de ophaalbrug in de verte en het jaagpad rechts

Annemieke Volmer

Erfgoed houdt in: sporen van archeologische vondsten, monumenten, landschappen, oude foto's en voorwerpen, documenten, en historische kaarten. Naast dit materiële erfgoed bestaat er ook immaterieel erfgoed. Denk dan aan tradities, verhalen, ambachten, rituelen en gebruiken. Erfgoededucatie is belangrijk. Het laat kinderen onderzoeken wat ons verbindt. En wat ons verbindt met de plek waar wij wonen. Door gebruik te maken van de eigen omgeving werk je aan kennisontwikkeling én vergroting van de betrokken- en verbondenheid met die omgeving. Erfgoed vertelt ons wie we zijn, wat ons verleden is en wat ons bindt. Voorwerpen, monumenten, gebouwen, parken en gebieden bepalen onze culturele identiteit. Het zijn de bakens in je omgeving die je een thuisgevoel geven. Kinderen denken ook na over de vraag: waarom bewaren we dit erfgoed?

Erfgoededucatie staat niet op zichzelf

Erfgoededucatie koppelt taalactiviteiten, burgerschapsvorming, historische en geografische vaardigheden én vakken uit cultuureducatie zoals

muziek, beeldende kunst, dans en drama. Het is niet toevallig dat de overheid de vakken van cultuureducatie en erfgoed onder de noemer *kunstzinnige oriëntatie* in de kerndoelen vermeldt.

Voor de jongste kinderen uit groep 1/2 vliegt Meneer De Uil over Waddinxveen en vertelt wat hij daar allemaal ziet: van de oude speelgoedfabriek Okkerse tot de Hefbrug. En aan de hand van het oude glas-in-loodraam van Okkerse leren zij over driehoeken, rechthoeken en cirkels.

Groep 3/4 gaat op pad met postbode Imani. Zij vertelt over hoe haar vader vroeger de post rondbracht en dat hij wat ging drinken in het oude St. Joris- of Regthuys.

De kinderen leren gelijk over de verschillen in vervoer vroeger en nu. Met daarbij natuurlijk het jaagpad langs de Gouwe, wat nu de Henegouwerweg heet.

Groep 5/6 gaat terug in de tijd, naar 1910 waar Jet en Jan ze meenemen naar het dagelijks leven van Waddinxveen destijds. Na deze lessen is een bezoekje aan het *Streekmuseum Reeuwijk* een must! En groep 7/8 verdiept zich in de historie van onze Hefbrug. Geliefd en verguisd. Maar hoe werkt zo'n brug eigenlijk?

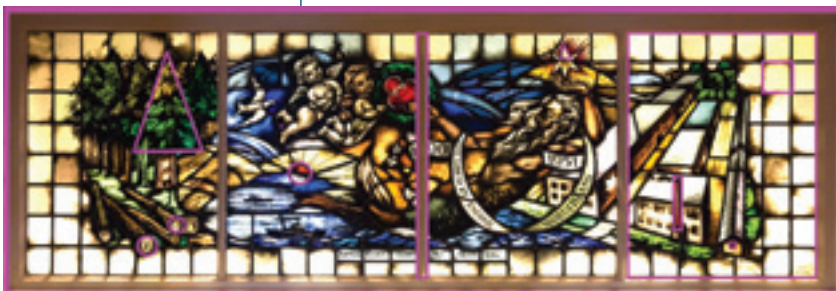
Het HGW heeft voor groep 7/8 de les *Dorp onder water*¹ ontwikkeld waarbij de kinderen leren wat 'de vergeten plek' betekent.

Als de belangstelling voor het erfgoed is gewekt, kunnen de vertelbanken van het HGW nog meer tot de verbeelding spreken.

Cultuureducatie met kwaliteit

Vonk geeft op **vrijdag 1 oktober** het officiële startschot voor *Cultuureducatie met kwaliteit 2021-2024 (CMK 3)*—de nieuwe tranche kunsteducatie die door het *Fonds voor Cultuurparticipatie* gefinancierd wordt, en die mogelijk is dankzij de substantiële bijdrage van de gemeente Waddinxveen aan kunstlessen in het primair onderwijs. Daarbij wordt een korte presentatie gegeven over het project *Erfgoedlessen voor Waddinxveen* en van de nieuwe CMK-website.

Het glas-in-lood raam van Okkerse met gemarkeerde, geometrische figuren

Annemieke Volmer is Cultuurcoach voor Stichting Vonk www.stichtingvonk.nl

¹ Wytse Visser, *Dorp onder water*, Het Dorp Waddinxveen 28 editie 2, juni 2020

CAMMERAAT V.O.F.
BOUWTECHNIEK

nieuwbouw verbouw onderhoud kozijnen dakkapellen

Cammeraat Bouwtechniek T 0182 619 051
Dorpstraat 76A F 0182 611 065
2742 AK Waddinxveen info@cammeraatvof.nl

www.cammeraatvof.nl

**WIELAARD
FIETSEN**

Waddinxveen ~ Sinds 1937

Dorpstraat 24-28

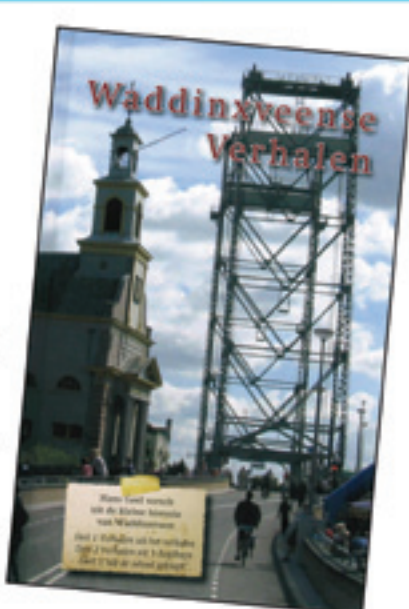
2742 AJ Waddinxveen

tel. 0182-612009

www.wielgaardfietsen.nl

Waddinxveense verhalen

Hans Geel is bijna 40 jaar werkzaam geweest in het voortgezet onderwijs van Waddinxveen. Hij heeft ook altijd verhalen verteld en geschreven. Vaak waren het geschiedenisverhalen, dus ook uit de kleine historie van ons dorp. Zulke vertellingen treft u aan in het boek

"Waddinxveense Verhalen"

€ 17,50

Burger boekhandel
thuiskantoor
altijd de juiste keuze

Dorpstraat 39 Waddinxveen 0182-612298 www.thuiskantoorburger.nl

Dorpstraat 48, Waddinxveen 0182 61 42 78

BLOEM+STIJL

Wim Rip

In de vorige editie deelde Albert van Os zijn herinneringen met ons over de Kerkweg en het oude dorp. In deze aflevering zijn de Brugweg, de Bloemendaalseweg, het Jaagpad en de Zuidkade aan de beurt.

Albert van Os wandelt verder in het Waddinxveen van 1865

Een blik op de draaibrug in noordelijke richting. Rechts de inmiddels verdwenen bebouwing waar ook Het Wapen van Bloemendaal stond.

Cees Verlooi

“

Over de Brug trof men eerst het café 'Bloemendaal' aan van den heer C. de Groot, dan nog een paar arbeiderswoningen en een kleine wagenmakerij van den heer W. Verkroost.

Het Wapen van Bloemendaal was een oude herberg die er uitzag als een boerderij met rieten dak. De achterkant was erg laag, ongeveer anderhalve meter vanaf de grond. Een uithangbord toonde de wapens van Bloemendaal (een boterbloem), Broek, Thuyl en 't Weegje (een vogel op een tak) en Broek(huizen). Tapper Cornelis de Groot werd in 1826 geboren in Wateringen. Gerrit Wesseling was de laatste uitbater. Tegen 1934 moest het pand, dat waarschijnlijk uit de zeventiende eeuw stamde, worden afgebroken om ruimte te maken voor de bouw van de Hefbrug.

Dan kwam men aan het land van den heer G. Spruijt, genaamd 'het Mallemolenland' dat zijn naam dankte, dat, wanneer het begin Juni kermis was, daar de draaimolen stond. Tevens was er daar een tribune en 's Woensdag was er dan harddraverij, die dan duizenden toeschouwers telde, ook uit omliggende plaatsen.

In de gemeente werd dien dag niet veel gewerkt. Een ieder ging naar de Waddinxveensche kermis. Men werkte wel elken dag van 's morgens vier uur tot 's avonds acht uur, maar bij zulke gelegenheden werd er eens extra vakantie genomen. De papiermakers hadden dan ook meer geld dan gewoonliks op zak, want met kermis rekende zij over het gehele jaar af n.l. wat betreft hun premie, want zij werkten per stuk of per taak.

De lieden van toen waren veel meer voor de kermis dan die voor heden, want op slechts enkele uitzonderingen na, ging ieder naar de kermis.

De Maalderij.

Gijsbert Spruijt senior legde in 1837 de eerste steen voor de nieuwe kerk aan de brug. De gedenksteen boven de entree herinnert er nog aan. De familie Spruijt behoorde toen met de families Van der Torren en Muller tot de notabelen van Waddinxveen. De Spruijten werden rijk van de grote verveningen. Gijsbert Spruijt woonde in een herenhuis aan de Nesse met uitzicht over de Gouwe en zijn Mallemlaan. Hij heeft het nooit willen verkopen omdat hij dan zijn uitzicht over de polder Kort Bloemendaal zou verliezen. Na zijn overlijden in 1903 werd er op zijn land het gebouw van de coöperatieve maalderij De Eendracht gebouwd, nu Gouwe Meubel.

We gaan echter verder den Brugweg op en komen dan eerst nog een kleine boerenwoning van de heer Blonk tegen. Even verder kwam men weer aan een klein café.

Op den hoek van de Rijweg¹ en den Bloemendaalschenweg was het café van Vergeer. Recht daarvoor de woning van den heer Moons met een stalling, waarop het navolgende staat geschreven:

*Zeg niemand uwen zin
En nimmer Uw gedenken
Heden is het Uw vriend
Morgen zou hij U krenken
Ziet, zwijgt en verdraagt
Zoo weet niemand, wat gij jaagt
Als het God behaagt
Is het beter benijd, dan beklaagd
Want haters heb ik veel
En nijders niet te min
Wat God geeft tot mijn deel
Is zeker naar mijn zin*

Het café van Vergeer was 't Baarsje, nu restaurant De Landerije. Het gedicht is in 1870 geschreven door schilder, gemeentebode, kostver, stoven- en stoelenzetter in de kerk, aanzegger en gelegenhedsdichter Cornelis Slinger (1820-1898).

Verder lagen er aan de Bloemendaalschenweg boerenwoningen en arbeidershuisjes en dicht bij Gouda was de Tol.

Nu gaan we terug en Noordwaarts het Jaagpad op en vonden dan naast het reeds gemelde café het huisje van den heer W. Dekker, wiens vrouw mutschenwaschter was. Daarnaast was de schoppenmakerij van den heer Dulken. Weer iets verder stond een heerenhuis, in eigendom toebehoorende aan den heer Nieburg, die daar met zijn zuster samenwoonde.

Het adres van Gijsbertus Nieuwburg was Jaagpad nummer 19. Hij is geboren in Haastrecht op 18 april 1786. Volgens het bevolkingsregister woont hij hier met zijn dochter Catharina Margaretha en het lijkt erop dat Albert hier een vergissing begaat. De moeder van Gijsbertus is Maria Gijsberts Spruijt, inderdaad een telg van de welgestelde familie. De echtgenote van Gijsbertus was Catharina Moraal, in 1827 overleden.

Verderop stonden nog enkele boerenwoningen en de watermolen van den Middelburgschen polder. Nog verder in de richting Boskoop stonden nog twee watermolens de z.g. 'Raamburgers' Nu gaan wij terug en gaan het Jaagpad op ten Zuiden van den Brugweg. Het eerste hooge huis werd bewoond door Mej. de weduwe Bos, terwijl het heerenhuis met tuin er naast bewoond werd door den heer van der Werve.

¹ Nu Zwarteweg

Koopman Johannes Arnoldus van de Werve, Jaagpad nummer 18 is geboren op 24 december 1819 in West-Souburg. Zijn echtgenote was Adriana Christina de Lange, dochter van de Waddinxveense patriot A.M. de Lange. Van de Werve is eigenaar van papiermolen De Herder. Zijn huis stond tegenover de brug en is afgebroken voor de aanleg van de Hefbrug.

Even verder kreeg men schipper Nederberg, die destijds veel vracht voer voor de papiermolens en voor de houtdraaiers. Voor eerstgenoemde bracht hij veel papier naar visschersplaatsen o.a. Vlaardingen en Katwijk, terwijl hij oud zeildoek en netten mee terugbracht, hetwelk destijds voor de fabricage van papier gebruikt werd.

Jacob Nederberg, geboren in Amsterdam op 7 juli 1826 woonde op het Jaagpad (nu Henegouwerweg) wijk 6 nummer 28 in de richting van Boskoop. Dit hoorde in 1865 tot het grondgebied van Broek.

Daarnaast woonde de heer Verbrugge, een aannemer, die verscheidene groote werken uitgevoerd heeft en welke naam als aannemersfirma nog veel bekend is.

Albert doelt hier op Philippus Verbruggen, geboren in Dordrecht in 1825 en getrouwd met Antoinetta van Tilburg. Het adres in 1865 is Jaagpad nummer 29. Hij is overleden in Waddinxveen op 15 januari 1893.

Dan kwam men aan de houtdraaiërijen van de heeren C. Tol, P. Nahon en A. van der Hoeven, de oude gebouwen staan er nog. Daarnaast kreeg men de paardenkoopman K. Winters, waar nu de wed. de Rooij woont, dan verder land met boerenwoningen, tot men aan de watermolen 'de Bunzing' kwam, verder nog wat woningen en dan nog een watermolen 'de Achkant'.

Deze molens hielden de Bloemendaalse polder droog.

Maar we zullen teruggaan en gaan nu eerst de Zuidkade op. Waar nu de heer A. van der Heijden woont, woonde destijds burgemeester van Dort Kroon, de vader van onze voormalige burgemeester van Dort Kroon. Later is hierin nog een tijdlang het postkantoor gevestigd geweest, dat daarna is overgeplaatst naar het huis, waar nu de heer G. van Lange woont.

Het gaat hier om Arnoldus van der Heijden. Later zou op deze plek nazaat Aart van der Heiden zijn

drogisterij hebben. Gerret Willem Christiaan van Dort Kroon en zijn zoon Gerret waren burgemeester van Waddinxveen. Gerard van Lange was directeur van papierfabriek De Schoone Haas aan de Zuidkade en hij woonde aan de Kerkweg, waar voorheen De Unie gevestigd was.

Even verder was het Goudsche en Leidsche Veer van den heer A. Kraan, waar nu de heer J. van Rhijn woont. Daarnaast woonde de oude dokter Nourisse de vader van den reeds gemelden Dr. Nourisse, die aan het 'Oude Dorp' woonde². Hoe oud hij was, hij liep zijn patienten altijd even trouw na. Men kende de dokter reeds aan zijn gang, hij had n.l. een zeer zware stap.

Dan even verder het Gemeentehuisje, hetzelfde huis, waar nu de heer Koster voor korten tijd zijn winkel had. Daarnaast had men de manufactuuraankoop van Geb. La Grand. Men zegt, dat zij begonnen waren met een netje met garen en band en zoo geleidelijk vooruitgegaan waren. Zij hadden een goed beklante zaak en grossierden er tevens bij, zoodat vele kooplui uit de omgeving bij hen kwamen inkoopden. Daarna is de zaak overgegaan aan W. La Grand.

Op deze plaats kwam na La Grand het kledingimperium van Verbakel.

Dan kreeg men het woonhuis van den heer Visser. Eén zoon dezen werd landbouwer, de andere werd graankoopman. Waar nu Glasbeek woont, had de

² Pieter Hendrik Nourisse (1827-1895) was genees- en heelmeeester.

**Ambachtelijke slagerij
Sinds 1986**

- Gevarieerd assortiment
- Vele eigen specialiteiten
- Regionale bekendheid
- Eigen worstmakerij
- Alles tegen een redelijke prijs
- Onze service: algemeen bekend

**U bent van harte welkom
in onze winkel**

Ieplaan 81/83, Waddinxveen
In wijk "de Sniep"
Tel. 0182-616738

**BEZOEK ONZE SHOWROOM
VAN 1000M²**

**HOUT
EXCLUSIEF**

WADDINXVEEN HOUTEXCLUSIEF.NL
MAARTEN SCHOUTENSTRAAT 2 0182-303490
GEOPEND MA T/M VR 8.15 - 17.00 UUR

VOOR AL UW HOUTSPECIALS

**SCHADE?
WIJ MAKEN HET GOED**

Kies Glasbeek voor:

- ✓ Vakmanschap
- ✓ Maxi-service
- ✓ Prijs is prijs
- ✓ Verzekeringsafhandeling
- ✓ Vervangende auto
- ✓ Halen / brengen
- ✓ Afslepen
- ✓ 4 Jaar garantie

ABS Glasbeek
autoherstel Waddinxveen

Noordkade 24
2741 EV Waddinxveen
T 0182 - 61 25 88
E info@absglasbeek.nl

Visser & zn.
—Autiek—Behang—Gordijnen—Glas—Verf—

Dorpstraat 80

2742 AK Waddinxveen

Tel. 0182-617596

www.visserenzn.nl

www.facebook.com/visserenzn

laatste zijn pakhuis, hetwelk er heden nog staat. Daarnaast, aan de Noordzijde, was de houtdraai-erij van D. van Dulken en op de plaats waar nu de heer Kwaak woont, woonde destijds Naatje van der Heijden, die haar bestaan voerde door een volkslo-gementje en een winkeltje 'waar men alles krijgen kon' te houden. Zij stierf in 1867 aan de cholera, welke ziekte dat jaar epidemisch woedde en men kon op een Zondagmorgen een schuifje zien gaan over de Kleine Putte, varende in de richting van het kerkhof, waar zij tegelijk met haar dochter, die ook aan genoemde ziekte overleden was, werd begraven.

Hier vergist Albert zich een jaar. Trijntje van der Heijden, wonend aan de Brug 33c, overleed op 13 juli 1866. Ze was de echtgenote van Johannes Kloosterman. Gerardus Kwaak, geboren in Noord-welle en getrouwd met Maatje Franke, vestigde zich in 1872 in Waddinxveen aan de Zuidkade. Hij was uitbater van het Stations koffiehuis en pachtte de steiger van de stoomboten voor zijn deur. Na zijn overlijden in 1921 zette zijn zoon Anthonie Kwaak het koffiehuis voort. Daarna werd het meubelhuis van Verbakel, vervolgens groentewinkel De Vitami-nebron. Het pand staat er nog steeds.

Op den hoek van de Jan Dorrekenskade aan de Noordzijde stond een boerenwoning van H. Peters. Aan de Zuidzijde op den hoek woonde P. van Rooijen met daarachter zijn timmermanswerkplaats. Aan het einde van de Jan Dorrekenskade stond ook een papiermolen, genaamd 'Klein Oost' en nog verder, op de plaats, waar nu de heer Boon zijn stallen heeft, stond destijds een korenmolen van den Arend, welke molen later is afgebrand. Dit was een wipmolen. Verder stonden er negen watermo-lens langs den Kanaaldijk.

Nu gaan wij weer terug en verder de Zuidkade op. Daar stond, waar nu de veekoekenfabriek der firma Herfst, Chardon en Co is, een korenmolen van den heer J. van Erk, welke molen in de volksmond genaamd werd 'de Slingertjes'. Bij dezen molen ben ik voor het eerst werkzaam geweest. Ik was toen negen jaar oud en werkte van 's morgens vier tot 's avonds half acht tegen het loon van 80 cent per week.

Even verder stond de pa[p]iermolen genaamd 'De Schoone Haas' van den heer G. van Lange, welke molen den 29e Juni 1897 afbrandde.

Weer iets verder de Remonstrantse Kerk en daar-naast de zaagmolen van den heer L. Proos Hoog-endijk, welke molen die 'de Liefde' heette echter ik meen reeds in 1867, is afgebroken en door een machine vervangen.

Dit was de plek waar houtzagerij Alblas jarenlang bomen uit het Gouwater trok en tot planken zaagde. Anno 2021 is een nieuwe woonwijk ver-

rezen. Gerrit van Os, (geboren 1884) uiteraard familie van Albert, vertelde aan zijn zoon een verhaal over de remonstrantse predikant Van der Pot, die omstreeks 1900 deze kerk aan de Zuid-kade bediende. De predikant was niet getrouwd en woonde in de pastorie vlakbij de kerk. Janus de Bor heeft in de pastorie jarenlang rijwielen hersteld en verkocht. Op een dag zat de dominee zijn mid-dagpraktje te eten in de keuken. Opeens stonden er veel mensen buiten voor zijn huis te roepen: "Do-minee, de pastorie staat in de brand! Geef vlug de meubelen aan en redt wat er te redden valt!" Maar wat gaf hij als eerste aan? Dat was zijn prakkie warm eten. Als hij zijn salaris had gehad, nodigde de dominee de armste inwoner van de gemeente Waddinxveen uit, ongeacht of deze persoon gelo-vig was of niet. Het salaris van de dominee ging op aan voedsel, kleding of een paar klompen voor de armste.

Een ander verhaal is dat de hervormde gemeente een nieuwe predikant kreeg. Bij zo'n gelegenheid kwamen de predikanten van de andere gemeenten luisteren bij de intrede van de nieuwe predikant. Zo ging ook dominee Van der Pot zijn opwachting maken en hoorde van de kansel dat alle remon-stranten verdoemd zijn. Na de kerkdienst ging hij naar zijn nieuwe collega en stelde zich voor als de herder van de remonstranten. Geschrokken veront-schuldigde de hervormde predikant zich: "Als ik dat geweten had, had ik dat nooit gezegd". Waarop Van der Pot antwoordde: "En mijn arme schapen dan...die zijn dan ook verdoemd". Bij het afscheid van de hervormde dominee liet Van der Pot verstek gaan.

Na zijn overlijden bleek dat Van der Pot geen bezit-tingen had, er lag zelfs geen kled op de vloer. Alles gependeed aan zijn kerk en de gelovigen. De familieleden hebben de begrafenis betaald.

Het Jaagpad (noordzijde) te Waddinxveen met links de Gouwe en aan de overkant links de Bijenkorf en rechts de Oranjeboom. Afbeelding inge-kleurd door Dick-Jan Thuis.

De Zuidkade met links de houtzagerij van fa. Alblas, daarnaast de remonstrantse kerk en rechts mogelijk papiermolen De Schone Haas, ca. 1890.

Dan kwam men op de plaats, waar nu de heer Kleiweg zijn speelgoedmakerij heeft, aan den papiermolen genaamd 'Het Wipje' van de heeren Visser en van Zanen, welke molen ook later afgebrand is. Dan was de z.g. 'Kleine Hei' aan de beurt, waar niets stond dan een aschhok. De haardasch werd opgehaald, hier uitgezocht en gezift en éénmaal per jaar per schip naar Noord-Brabant verladen.

Iets verder was de 'de grote Hei', waar niets stond tot daar waar nu de heer Rietveld woont, waar destijds een pakhuisje stond, behoorde bij de papiermolen van den heer Wernink, welke engszins achter in het land stond. Deze molen was de 14e papiermolen vanaf de Noordkade. Voor den papiermolen van den heer Wernink lag de tegelbakkerij van den heeren gebroeders Alblas.

Als we verder de Zuidkade opgingen, zagen we wat arbeiderswoningen, het huis van den metselaar C. Alblas en enkele winkeltjes, daarna de Roomsch-Katholieke Kerk, waar in 1879 de Noordzijde van het bestaande gebouw een nieuw gebouw is opgetrokken. Iets verder stond er een timmermanswerkplaats van de heer van den Arend, die tevens molenmaker was.

Dan kwam men aan de baleinenfabriek genaamd 'de Walvisch', welke gebouw later dienst gedaan heeft voor Roomsch-Katholieke School.

Op de plaats, waar nu de houtzagerij van den heer van Wessem is, stond toen de houtzaagmolen van den heer J. van der Torren.

Verderop in den z.g. 'Koude Hoek', thans Wilhelminakade, enkele arbeiderswoningen en keeten, daarna nog een wip-watermolen en ten laatste lag er de spoorweg (thans de oude spoorweg), waarover toen alleen het spoorvervoer van Rotterdam geleid werd, de Haagsche lijn was toen in wording. Wat de bewoners van den 'Koude Hoek' betreft,

die brachten het er niet beter af dan die van het 'Oude dorp'. Ik kan mijn nog goed herinneren, dat ik, meen in 1867, de veepest op groote schaal heerschte. Om de ziekte te bestrijden, wist men destijds geen beter middel dan, om de dieren, die deze ziekte hadden en de dieren, die in hun nabijheid waren, al waren de laatstgenoemde gezond, af te maken en te begraven. Zoo gebeurde het, dat er bij zekeren boer aan het Jaagpad, tegenover den 'Koude Hoek' 7 koeien werden afgemaakt en begraven, daar het vleesch natuurlijk niet te eten was, althans niet van de aangetaste dieren, terwijl dit tevens ook verboden was. Maar het volkje van den 'Kouden Hoek' dacht daar anders over en er werd besloten de koeien uit de grond te halen. De politie verscheen, doch het baatte niet. Ten laatste arriveerden hier 70 soldaten uit Gouda, maar niettemin werden de koeien uit den grond gehaald en aan stukken werden ze aan lijntjes over de Gouwe getrokken, waar zij door de bevolking opgepeuzeld zijn.

Om u nog meer van dergelijke relletjes te noemen: In 1872, op den 1e April, was het 300 jaar geleden dat de Watergeuzen den Briel namen en derhalve was de bevolking verzocht, de vlaggen uit te steken. Vele Roomsch-Katholieken hadden hier bezwaar tegen en vlagden niet. Sommige, die hierin minder bezwaar zagen vlagden wel, maar dan met den pauselijken wimpel. Doch er waren ook anderen, die hun afkeuring lieten blijken en op hun ruiten schreven: "Leve Paus Pius IX!" De bevolking van den 'Koude Hoek' was hier zeer waarschijnlijk over gebelgd, ten minste zij toonden dit, door bij diegenen, die niet vlagden, steenen door de ruiten te gooien, welke zij toen ook voor het grijpen hadden, daar de kanten der Gouwe juist met basaltsteenen belegd werden. Ik kan mij hiervan nog herinneren, dat bij een vrouw, die aan het pannekoeken bakken was, een groote basaltsteen door de ruiten vloog en midden in haar pan beslag terecht kwam. Tevens hadden zij daar de gewoonte, wanneer een vrouw zich huns inziens niet fatsoenlijk gedroeg, haar in een kar te zetten en haar dan zoo de geheele Gemeente door te rijden. Men kan begrijpen, dat de belhamels wel eens met de politie enz. in aanraking kwamen.

Inderdaad vermeldt *Het nieuws van den dag* van 25 april 1872 dat vier arbeiders uit Waddinxveen veroordeeld zijn voor het ingooien van ruiten en het vernielen van huisraad van personen die niet aan de Aprilfeesten meededen. De eis was een maand arrest voor één persoon en tien dagen voor de drie anderen plus een boete van f 5,50.

”

(wordt vervolgd)

Het theehuisje voor de Sint Victorkerk aan de Zuidkade.

Verenigingsnieuws

Algemene Ledenvergadering

Nu het grootste coronaleed voorbij lijkt, heeft het bestuur besloten (onder voorbehoud van eventuele nieuwe maatregelen) dit jaar nog een Algemene Ledenvergadering (ALV) te houden en wel op **dinsdag 5 oktober 2021, 20.00 uur**. Deze ALV zal worden gehouden in de grote zaal van *Cultuurhuys De Kroon* in Waddinxveen en is een combinatie van de ALV's van 2020 en 2021. Na het huishoudelijke gedeelte, waarin het bestuur verantwoording aflegt over zijn activiteiten van de afgelopen twee jaar, zal Marco Middeleijk (ambtenaar bij het Ministerie van Defensie) zijn uitstelde inleiding over de *Militaire aspecten van de bevrijding van Nederland* houden. De uitnodiging voor de ALV treft u separaat in dit kwartaalblad aan.

Huisvesting

In deze rubriek las u vorig kwartaal al iets over de plannen voor huisvesting van het HGW in het pand *Wereldwijd* aan de Mauritslaan 55, de voormalige Kohnstamm-mavo. Inmiddels heeft een aantal bestuursleden intensieve gesprekken gevoerd met de architect, onder wiens verantwoordelijkheid de verbouwing/renovatie van het pand wordt uitgevoerd. In het volgende nummer van dit kwartaalblad zal meer nieuws over onze nieuwe huisvesting gemeld worden maar we willen niet verhelen, dat het bestuur zeer hoopvol gestemd is.

Vertelbanken

Op 6 september jongstleden is (als alles volgens plan is verlopen) de twaalfde vertelbank van het HGW in beheer en eigendom overgedragen aan de gemeente Waddinxveen. De realisatie van deze vertelbank is mogelijk gemaakt door een schenking van Hilde en Ton Broer. Otto Kempkes, achterkleinzoon van Arie Kempkes, naar wie een van de straten in deze wijk is vernoemd, heeft de vertelbank overgedragen aan Kirsten Schippers, wethouder van de gemeente Waddinxveen. Arie Kempkes was de stichter van een grote Waddinxveense meubelfabriek.

Minder goed nieuws is er te melden over de elfde vertelbank van het HGW. Deze staat bij de ingang van het industrieterrein Coenecoop aan de Kanaaldijk. Op 25 september 2020 is het beheer en eigendom van deze vertelbank overgedragen aan de gemeente Waddinxveen. Kort voor de overdracht was het fotopaneel dat bij de vertelbank hoort, al door vandalen verwijderd. Toen kon het nog eenvoudig worden hersteld. Echter in het weekend van 10/11 juli van dit jaar is het fotopaneel wederom door vandalen vernield. Gelukkig heeft een oplettende gemeenteambtenaar het paneel zelf nog veilig kunnen stellen, maar het frame waarin het is gevat, is volledig stuk (zie foto). De gemeente heeft toegezegd een nieuw frame te zullen bestellen en het paneel opnieuw (zo hufterproof mogelijk) te plaatsen. Dank aan de gemeente Waddinxveen!

Henk Revoort, vicevoorzitter

Aanwinsten

P. de Groot (Zevenhuizen)

Vox Jubilans LP Avondklokken.

E v.d. Bogerd (Rotterdam)

Hang-Legkast OKWA.

G. Veltman (Rijswijk)

Kasboek 1950 (duplicaat).

R. de Lange

24 foto's w. c. De Passage 2014-2015.

G. T. Breugem

Vox Jubilans CD Kerstzang 1990; Paraplu EHBO Waddinxveen 1920 100 jaar.

B. Vermeij (Gouda)

Plateel wandbord WADDINXVEEN.

E. Lugthart

Boekje Jong Nederland in vrijheid 1945.

Erven B.J. Vermeulen

Perronfluit Station N.S.

C. J. Th. de Jong

DVD 't Weegje-Gouwepark.

M. Berghoef

Wandtegel Poort geopend, Mond gesloten.

F. J. ter Weele

NKF personeelsblad De Koppellijn 1948-1978; 7 stuks TV-kabels van 7 tot 34 mm.

Gered Gereedschap

Video Sonnevanc, Kerkweg Oost; Video (helft van) dubbel woonhuis Zuidkade 104.

A. A. v.d. Berg (Egmond)

Topografische kaarten Boskoop 1926 en Gouda 1914.

TREEP

installatietechniek

Waar staan wij voor.

Treep Installatietechniek te Waddinxveen is een erkend installatiebedrijf met meer dan 25 jaar ervaring in de markt voor installatietechniek. Wij staan voor vakmanschap en uitstekende service. Dit vertaalt zich in een team van zeer bezwaaie monteurs met alle technologische kennis. Naast de werkzaamheden rondom centrale verwarming zijn wij tevens actief in het vervangen van dakgoten, rioolrijswerk, het plaatsen en renoveren van badkamers en sanitair.

erkend Vaillant dealer

Ook voor alle andere merken CV ketels doen wij onderhoud tegen zeer gunstige prijs!

Treep Installatietechniek
Brugweg 66
2741 KX Waddinxveen

0182 - 631746

www.treepinstall.nl
info@treepinstall.nl

"Bij Treep Installatietechniek draait alles om kwaliteit en uitstekende service..."

CV ketels | Ouderhoed | Loedgiehuwerk

DE MAKELAAR VAN NU... MET EEN SCHAT AAN ERVARING

WWW.DEPATER.NL

 DE PATER
MAKELAARDIJ

ZIT- MEUBELLEN KASTEN TAFELS

Kom
kijken
in onze
winkel!

RELAXFAUTEUILS
KARPETTEN & ACCESSOIRES
MEUBEL INRUIL MOGELIJK

GOUWE MEUBEL

Maakt het úw thuis!

Brugweg 2 | 2741 KX Waddinxveen
T 0182 61 77 05 | www.gouwemeubel.nl
Geopend: di-vr 10.00 - 17.30 uur, za 09.30 - 17.00 uur,
do koopavond 19.00 - 21.00 uur

BELEEF BREMNER

SCHOENEN

POODLOGIE

PEDICURE

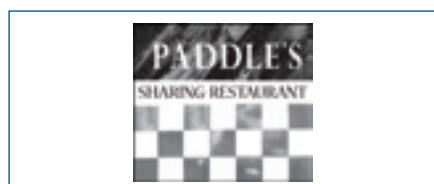
LEDERWAREN

WWW.BREMNERWADDINXVEEN.NL

Schoenen Kerkweg-Oost 173-177, Waddinxveen T 0182-61 20 12
Lederwaren Promenade 82b, Waddinxveen T 0182- 63 34 77

Vrienden van het Historisch Genootschap Waddinxveen

Koeltechniek Laan
Houtex
Van Stijn Beheer BV
H.C.J. de Bas
R.J. den Boer
J.C. van der Maas
W.J. Hoobroeckx
Autobedrijven Boonstoppel
G.J. van der Loo
Van Leeuwen Beheer
F.M. van Tol
J. van Tol
A. Broer
Dierenartspraktijk Baas
J. de Rooij
D.C. van Doorn
A. de Waardt

Vis Waddinxveen b.v.
Glasbeek Finish b.v.
P.G. Boere
Bureau voor Bouwkosten
J.I.M. van Vliet
B.F. Boonstoppel
F. Versluis
A.J. van der Breggen
A. Vis bv
Marius G.A. Verboom
Dungaree Planontwikkeling
Top-Consultants West B.V.
Van Berkesteijn Holding BV
B. Snijders
Gouwe Meubel
M.C. Broer
C.de Rooij Holding B.V.

HET DORP WADDINXVEEN

UITGAVE VAN HET HISTORISCH GENOOTSCHAP WADDINXVEEN

Het oude dorp

De Kerkweg

De draaibrug

De Brugweg